

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF SCIENCE, TECHNOLOGY
AND EDUCATION**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 9-11, 2024**

**VANCOUVER
2024**

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

9-11 May 2024

Vancouver, Canada

2024

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education” (May 9-11, 2024) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2024. 775 p.

ISBN 978-1-4879-3792-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovative development of science, technology and education. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovative-development-of-science-technology-and-education-9-11-05-2024-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Perfect Publishing ®

©2024 Authors of the articles

70. **Рубан А. А.** 428
 ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІД ЧАС
 ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ
 УРИВКА З КОМЕДІЇ МОЛЬЄРА «МІЩАНИН-ШЛЯХТИЧ»)
71. **Сікорська Л. Б., Богданова В. В., Рибізант С. А., Гладка В. І.** 433
 АДАПТИВНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ
 АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
72. **Степанюк А. В., Палазюк Ю. А.** 438
 САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК
 ДОМІНУЮЧИЙ ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
 ВОЄННОГО СТАНУ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

73. **Буслаєва А. В.** 444
 РОЛЬ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ В СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ
 КОНСУЛЬТУВАННЯ
74. **Габелкова О. Є.** 447
 ОСОБИСТІСНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ, ЩО
 СХИЛЬНА ДО ТЮТЮНОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ
75. **Галацан Г. Ю.** 454
 СТАН САМОРЕГУЛЯЦІЇ В ПІДЛІТКІВ З ПОРУШЕННЯМ
 РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
 ПСИХОЛОГІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТ КРЕАТИВНОСТІ
76. **Маланчук О. М., Осаула В. О.** 460
 ПСИХОЛОГІЯ МОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВПЛИВУ НА
 ОСОБИСТІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ
77. **Наточій А. В., Матвієнко М. Г., Клименко А. О.** 464
 ВПЛИВ ІНТЕРНЕТУ ТА ГАДЖЕТІВ НА АДИКТИВНИЙ СТАН
 ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
78. **Саннікова О. П., Папір С. В.** 473
 АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ
 МАКІАВЕЛЛІСТІВ
79. **Шиделко А. В., Гриб С. В.** 478
 ЕМПАТІЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН
80. **Яковлева С. Д.** 484
 ЗМІСТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З
 ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

81. **Rybalchenko A. A., Karabulya D. P.** 489
 ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DISINFORMATION:
 UNCOVERING THE NEGATIVE IMPACT

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ДОМІНУЮЧИЙ ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Степанюк Алла Василівна

д.пед.н., професор,

Палазюк Юлія Анатоліївна

здобувач освіти

Тернопільський національний педагогічний

університет імені Володимира Гнатюка,

м. Тернопіль, Україна

Анотація. На основі з'ясування думок учителів біології розкрито значимість організації самостійної роботи здобувачів освіти в процесі вивчення шкільного курсу біології, досягненні запрограмованих результатів навчання. Встановлено, що значну роль в ефективності організації самостійної роботи здобувачів освіти належить рівню сформованості у них умінь роботи з різними джерелами інформації. Запропонований підхід до організації освітнього середовища, яке забезпечують результативну самостійну роботу здобувачів - впровадження принципів продуктивності навчання та первинності освітньої продукції.

Ключові слова: змішане навчання, засоби навчання, джерела інформації, школярі, студенти

Актуальність проблеми організації та змісту самостійної діяльності здобувачів освіти зумовлена підвищенням її значущості у реалізації визначального принципу конструювання сучасної освітньої системи, а саме - «навчання впродовж життя», а також переходом (внаслідок певних як об'єктивних, так і суб'єктивних причин) до домінування змішаної форми навчання.

Вимоги сьогодення до підвищення значимості та якості самостійної навчальної роботи, активне впровадження ІТ-технологій, суттєве

урізноманітнення джерел отримання інформації, спонукають до суттєвих трансформацій засобів її організації. Це вимагає оптимізації механізмів взаємодії всіх суб'єктів освітнього середовища в контексті полісуб'єктної парадигми, в якому функціонують багатовекторні інформаційні потоки. Загалом, зміст та завдання практичної підготовки здобувачів освіти визначаються вимогами, які відображені у Професійному стандарті вчителя, Концепції розвитку педагогічної освіти, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

З метою з'ясування думок учителів біології щодо значимості самостійної роботи школярів у досягненні запрограмованих результатів навчання, ми провели анкетування 53 вчителів природничих дисциплін сільських та міських шкіл Тернопільської області. Їх аналіз засвідчив, що більшість з них (52 чол - 98,11 %) вважають самостійну роботу дуже важливим компонентом освітньої діяльності. При цьому вони зазначають, що вона спрямована на розвиток критичного аналізу, творчого мислення та ініціативності в учнів. А це є ключовими компетенціями у сучасному світі. Інтеграція проектних методів, віртуальних лабораторій та інтерактивних платформ дозволяє здобувачам освіти здійснювати глибоке поглиблене вивчення, а також адаптувати навчальний процес до індивідуальних особливостей кожного. Крім того, самостійна робота підтримує розвиток навичок самоосвіти, які стають ключовими вміннями для постійного професійного росту. Таким чином, врахування та систематична організація самостійної роботи в процесі вивчення біології забезпечує не лише академічний успіх, але й формує фундамент для життєвого навчання та саморозвитку учнів.

У відповідях 46 респондентів (86,79%) зазначено, що ефективна організація самостійної роботи здобувачів освіти в процесі вивчення біології відіграє вирішальну роль у їхньому навчанні, оскільки сприяє розвитку саморегуляції, ініціативності та творчих здібностей, стимулює пізнавальний інтерес та поглиблене засвоєння матеріалу, а також сприяє формуванню

навичок самоосвіти, які є ключовими в сучасному світі. А організація самостійної роботи здобувачів освіти у процесі вивчення біології важлива не лише для засвоєння конкретної предметної інформації, а й для розвитку загальних навичок навчання, таких як постановка мети, планування, аналіз і висновок, що створює основу для успішного вивчення будь-яких наук та розвитку самостійних та критичних мислителів.

Із проведеного аналізу результатів анкетування ми зробили висновок, що ефективна організація самостійної роботи здобувачів освіти у процесі вивчення біології передбачає не лише надання учням завдань для виконання поза класом, а й створення сприятливого середовища для їхнього саморозвитку та самовдосконалення. Це означає, що вчителі повинні не лише давати завдання, але й надавати необхідні ресурси, інструкції та підтримку для самостійного дослідження та вивчення теми. Такий підхід сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку їхніх аналітичних та критичних мислительських навичок, а також формуванню навичок самоорганізації та самостійності, які є необхідними в сучасному світі. Такий підхід до організації навчального процесу дозволяє кожному учневі розвиватися у власному темпі та відповідно до власних інтересів, що максимально сприяє їхньому особистісному зростанню та академічному успіху.

Значну роль в ефективності організації самостійної роботи здобувачів освіти належить рівню сформованості у них умінь роботи з різними джерелами інформації. Тому другим завданням нашого дослідження було виявити як учителі навчають школярів працювати з ними. Результати проведеного анкетування засвідчили, що 43,87% респондентів навчають учнів правил роботи з каталогом, 73,58% учителів – працювати з апаратом орієнтації підручника, 24,53% учителів формують уміння пошуку необхідної інформації у системі Інтернет.

Комп'ютер як засіб навчання природничих наук використовує 93,40 % респондентів, інтерактивну дошку SMART Board – 1,70 %, мультимедійний проектор – 40,57 %, планшет і смартфон – 4,72 %, адаптер Google

Chromecast - 3,77 %. Усі вчителі (100%) використовують комп'ютер у процесі підготовки до навчальних занять. Однак лише 72,64 % дають учням на домашнє завдання пошук додаткової інформації в мережі Інтернет, а 93,39 % пропонують учням підготувати презентації у формі звіту про виконання певного завдання. Названі такі причини недостатнього використання у освітньому процесі сучасних інформаційних пристроїв учителями: недостатній рівень власної комп'ютерної грамотності – 49,06 %; недостатнє матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення вивчення шкільних предметів природничої галузі – 69,81 %; небажання вчителів вивчати явища та процеси природи за допомогою комп'ютерних засобів навчання – 24,53 %. Про те, що мобільний пристрій може стати інструментом для навчання знає лише 4,72 % респондентів. Лише 10,85% опитаних використовують ресурс LEARNING APPS у процесі вивчення шкільних курсів з природничих наук. При цьому, лише 13,04 % з них усвідомлюють доцільність інтеграції цього ресурсу з мобільними пристроями на уроці.

Результати проведеного анкетування 66 учнів засвідчили, що більшість респондентів виявили помірний інтерес до телепередач про природу (77,65%). Тільки 7,20% вказали, що такі передачі їх зовсім не цікавлять. Спостереження за рослинами і тваринами люблять проводити 60,23 % учнів та 16,10 % відмічають помірний інтерес до такого заняття. До Інтернет джерел за відповіддю на запитання, що виникло на уроці, іноді звертаються 74,43% учнів і 19,70% учнів часто звертаються до різних інформаційних джерел з такого приводу. 5,87% відмітили, що не шукають відповіді на запитання в додаткових джерелах.

Більшість підлітків (87,31%) мають у своєму розпорядженні мобільні пристрої (смартфони, планшети), проте використовують їх переважно для розваг чи спілкування з однолітками в соціальних мережах. Про те, що мобільний пристрій може допомогти у проведенні навчального дослідження як в школі, так і за її межами знають 18,56 % школярів, але використовують смартфони з цією метою лише 4,55 % респондентів.

Проведений аналіз літературних джерел [1–5], вивчення практики роботи сучасної школи та особистісних потреб здобувачів освіти дозволило нам зробити припущення, що якість організації самостійної роботи підвищиться, якщо забезпечити її виконання на основі впровадження принципів продуктивності навчання та первинності освітньої продукції. Оскільки, продуктивне навчання орієнтоване не стільки на вивчення відомого, скільки на приріст до нього нового, на творення учнями чи студентами освітніх продуктів, то у процесі створення зовнішніх освітніх продуктів у здобувачів освіти відбувається розвиток внутрішніх навичок і здібностей. Зовнішній освітній приріст відбувається одночасно з розвитком особистісних якостей студента, які відповідають прообразу його майбутньої діяльності. А створений здобувачами особистісний зміст освіти випереджає вивчення освітніх стандартів і загальнонавчаних досягнень. Такий підхід до організації самостійної роботи надає здобувачу освіти можливість розкрити свої потенціальні можливості, оволодіти технологією творчої діяльності, створити освітній продукт – іноді більш оригінальний, ніж загальнонавчане рішення цього питання. Це сприяє традиційну діяльність із «вивчення знань» замінити діяльністю зі «здобування знань». Апробація такого підходу здійснюється в даний час на хіміко-біологічному факультеті Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кульга Н. К. Використання інноваційних технологій навчання – запорука успіху якісної підготовки фахівців. *Проблеми освіти*. 2000. Вип. 22. С. 75-84.
2. Літвінчук С. Б. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів у вищій школі. *Наукові праці*. 2012. Вип. 146, т. 158. С. 65-69.
3. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. 307 с.

4. Степанюк А. В., Розводовська Л. В. Формування у школярів Soft skills у процесі вивчення предметів природничої освітньої галузі // Тернопільські біологічні читання – Ternopil Bioscience – 2023 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 100-річчю від дня народження відомої вченої-ботаніка, систематика і флориста, кандидата біологічних наук, доцента, завідувача кафедри ботаніки Шиманської Валентини Омелянівни (11–13 травня 2023 р.). Тернопіль : Вектор, 2023. С. 322-325.

5. Цись О.О. Організація самостійної навчальної діяльності студентів технолого-педагогічних спеціальностей засобами ІКТ : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2017. 150 с.